

מחודדים

ת"ר ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5).

סיכומי דף היומי
 מערכת: 073-249-0403
 sikumhadaf12@gmail.com
 לע"נ
 הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
 בהרה"ח ר' בנימין ביינוש זצ"ל

גליון 207

יש בו. ולרב יוסף גם לרבי אין בו, שלא בא רבי אלא להקל.
ב. לרב יוסף, וכן תניא בברייתא (בדעת רבי): היתה לו שעת הכושר ונפסל, שנעשו עבודותיו בהכשר, ולת"ק יש בו, ואינו נאכל, ולכן לרבי אין בו. ולאביי גם לת"ק אין בו, כיון שעכשיו פסול הוא.

ג. לאביי וכן תניא בברייתא (בדעת רבי): שבירת עצם מבעוד יום, שכיון שכשר לכן לת"ק יש בו, ולרבי אין בו כיון שאינו נאכל אז. ולרב פפא גם לרבי יש בו, כיון שבבילה נאכל.

ד. לרב פפא: אבר שיצא מקצתו, שצריך לחתוך חלק היוצא, וחלק שלא יצא כשר, לת"ק אין לשבור אף בחלק היוצא, ולרבי כיון שחלק זה אין ראוי לאכילה מותר בשבירה. ולרב ששת בריה דרב אידי גם לת"ק מותר לשברו, שהחלק שיצא פסול הוא.

ה. לרב ששת בריה דרב אידי: נא, שכשר, ולת"ק יש בו, ואין ראוי לאכילה, ולכן לרבי אין בו. ולרב נחמן ב"י גם לרבי יש בו, משום שראוי לאכילה כשצולא.

ו. לרב נחמן בר יצחק: שבירת אליה שעולה לגבוה, שכשר, ולת"ק יש בו, ואין ראוי לאכילה, ולכן לרבי אין בו. ולרב אשי גם לת"ק אין בו, שאין ראוי לאכילה כלל.

ז. לרב אשי, וכן תניא בברייתא (בדעת רבי): אבר שאין עליו כזית, שכשר, ולת"ק יש בו, ואין בו שיעור אכילה, ולכן לרבי אין בו. ולרבינא גם לת"ק אין בו, שלכו"ע צריך שיעור אכילה.

ח. לרבינא, וכן תניא בברייתא (בדעת רבי): אבר שיש בו כזית אך אין בו כזית במקום שבירה, שכשר, ולת"ק יש בו, ואין בו שיעור אכילה במקום שבירה, ולכן לרבי אין בו. ולהלן נחלקו רבי יוחנן ורבי לקיש (בשיטת רבי. תוד"ה איתמר) אם יש בו משום שבירת עצם.

נמנים על מוח שבראש, כיון שיכול לגוררו ולהוציאו דרך החוטם בלא שבירת עצם, אבל על מוח שבקולית אין נמנין, כיון שאי אפשר להוציאו בלי שבירת עצם, ואפילו למ"ד שבירת עצם ביום מותרת - אסור לשבור מבעוד יום גזירה שמא יעשה כן משתחשך.

השורף בעצמות והמחתך בגידים - אינו עובר משום שבירת עצם, אך מכל מקום אסור לשרוף מדרבנן עצמות שיש בהם מוח כדי לאכול המוח, לאביי - שמא יפקע במקום אחר והוי שבירה, לרבא - משום הפסד קדשים, שמא ישרף מקצת מן המוח.

לעילוי נשמת האשה הצנוה"ח מרת גיטל בריזל ע"ה בת ר' שניאור זלמן זצ"ל נפטרה כ"ב שבט תשפ"א הונצח על ידי בנה הרה"ח ר' אברהם אלימלך שליט"א ת.נ.צ.ב.ה.

דף פ"ד. שב"ק שקלים - ר"ח אדר תשפ"א

דף פ"ד - עמוד א'

משנה. כל הנאכל בשור כשהוא כבר גדול וכבר הוקשה כל מה שעתיד להקשות - נמנים עליו בגדי הרך, אבל מה שאין נאכל בשור אין נמנים עליו בגדי אף על פי שעכשיו רך, כיון שעתיד להקשות.

הנאכל בשור הגדול על ידי בישול יתר, כגון ראשי כנפים וסחוסים, לרבה - נחלקו התנאים אם נמנים עליו בגדי הרך, ולרבה - לכולי עלמא נמנים.

גידים הרכים שסופם להקשות - לריש לקיש אין נמנים עליהם בפסח, שהולכים לפי סופם, ואף שגם בסופם נאכלים ע"י בישול יתר אינם נחשבים לבשר (ואין דומים לראשי כנפים וסחוסים, שיש עליהם שם בשר יותר מגידים. תוד"ה הואיל). ובתחילה נחלק עליו רבי יוחנן, וסבר שכיון שכעת ראויים לאכילה נמנים עליהם, אך לבסוף חזר בו. וכן בעור הרך של ראש עגל, אף שנאכל עם בשרו, כיון שסופו להקשות אין עליו שם בשר לחול עליו טומאת אוכלים (ומה ששינוי שיש בו טומאת אוכלים, שיטת יחידאה היא).

משנה. השובר את העצם בפסח הטהור לוקה ארבעים, אבל המותר אפילו בטהור, או שובר בטמא - אינו לוקה.

המותר בטהור אינו לוקה, לרבי יהודה - משום שהלאו ניתן לעשה (שהעשה הוא תקנת הלאו ולא מלקות, ועוד שלא דמי ללאו של חסימה שבו נכתב מלקות ללאו), לרבי יעקב - משום שהוא לאו שאין בו מעשה.

דף פ"ד - עמוד ב'

המקור שאין לוקה על שבירת עצם בפסח הפסול: לת"ק - ממיעוט ד'לא תשברו בו' בו ולא בפסול, לרבי - מהיקש ד'בבית אחד יאכל ל'ועצם לא תשברו בו' - רק הראוי לאכילה יש בו משום שבירת עצם.

נפקא מינה בין ת"ק לרבי:

א. לרבי ירמיה: פסח הבא בטומאה - למ"ד טומאה דחווה בציבור פסול הוא, ולכן לת"ק אין בו, וכיון שנאכל בטומאה, לרבי

באחד באדר משמיעין על השקלים

בימים אלו שאין לנו להשען רק על אבינו שבשמים וזכות התורה מגנא ומצלא הרם תרומתך ביד נדבה ורחבה למען המפעל הגדול סיכומי הדף היומי - מחודדים, אשר מזכה לרבות לומדי הדף היומי בארצנו הקדושה ובחו"ל לחדד ולשנן את הדף היומי עד שיהא בידם כמאמר חז"ל ושנתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך שאם ישאלך אדם אל תגמגם ותאמר לו אלא אמור לו מיד, וזכות זיכוי הרבים יעמוד לך שלא תמוט התורה מפ"ך ומפי זרעך עד עולם. אמן.

דף פ"ה. יום א' פרשת תרומה - ב' אדר תשפ"א

דף פ"ה - עמוד א'

עצם שיש עליו כזית בשר אך שלא במקום שבירה (לרבי שדווקא עצם שיש עליה כזית חייב עליה) - לרבי יוחנן חייב, לריש לקיש פטור, שצריך

שיעור אכילה במקום שבירה.

אין עליו כזית בשר מבחוץ אלא כזית מוח בפנים - לכו"ע חייב, ואסור לשבור כדי לאכול המוח, שלומדים מיתור 'ועצם לא ישברו בו' האמור בפסח שני (אחר שכבר נאמר 'ככל חקת הפסח יעשו אתו'), שאין עשה

של אכילת פסח דוחה לא תעשה של שבירת עצם.

אבר שיצא מקצתו - מקצת שיצא פסול, והשאר כשר, אך כיון שאסור לחתוך בעצם - חותך הבשר שיצא עד שמגיע לעצם, וקולף הבשר שלא יצא עד שמגיע לפרק שמחבר העצמות וחותר. ולריש לקיש הסובר שאם אין כזית בשר במקום שבירה אין איסור שבירת עצם, אין מועיל קילוף הבשר שיוכל לחתוך באמצע העצם - לאביי, שאסור מדרבנן לחתוך שמא יפקע וישבר העצם שתחת הבשר. לרבינא - בעצם שאין בו מוח מותר לשברו, וכאן מדובר בקולית שיש בה מוח, ולכן אסור לשברה - משום כזית בשר מוח שבפנים.

הפיגול והנותר מטמאים את הידים מדרבנן, פיגול משום חשדי כהונה, ונותר משום עצלי כהונה.

שיעור פיגול ונותר המטמא את הידים - מחלוקת רב הונא ורב חסדא, אם כזית, כשיעור אכילתו, או כביצה, כשיעור טומאת אוכלין דאורייתא.

מגע בית הסתרים אינו מגע לענין טומאה, שצריך נגיעה בגלוי דומיא ד'ידי', באוכלים שנפרדו - לסתימת הגמרא טומאת בית הסתרים היא ואין מטמאה, ולרבינא חיבור אוכלים אינו חיבור, ולא מיקרי מגע בית הסתרים.

טומאה בקדשים שפסולים מחמת יוצא - בפסח שיצא חוץ לירושלים לא גזרו חכמים טומאה, וכל שכן שלא גזרו בפסח שיצא מחבורה לחבורה, שכיון שבני חבורה רבים הם מזרזים זה את זה מלהוציא. בשאר קדשים - איבעיא דלא איפשטא היא.

דף פ"ה עמוד ב'

המוציא בשר פסח מחבורה לחבורה, אפילו בבית אחד, עובר בלא תעשה מיתור ד'חוצה' (בפסוק 'לא תוציא מן הבית מן הבשר חוצה'), והאוכלו עובר בלא תעשה (לא יאכל כי קדש הם' - כל שבקדש פסול, בא הכתוב ליתן לא תעשה על אכילתו. ורעק"א בגליון הש"ס ציין שלקמן צ"ה. יש תנא הסובר שצריך להחזירו ולאכלו).

הוצאת בשר פסח - אינו חייב אלא בעקירה והנחה כשבת, שנאמרה בו לשון 'הוצאה' כמו בשבת.

פרים ושעירים הנשרפים חוץ לג' מחנות, היו נושאים אותם במוטות, וכיון שיצאו הראשונים מהעזרה נטמאו בגדיהם, והאחרונים לא נטמאו עד שיצאו, וגם הראשונים אין בגדיהם נטמאים אלא אם עשו עקירה והנחה, או שגררוהו על הקרקע (תוד"ה נגריין לאו דווקא אלא תוך ג' לקרקע).

משנה . אבר קרבן פסח שיצא מקצתו חותך בין הפרקים, ובשאר קדשים קוצץ, שאין בהם משום שבירת עצם. מן האגף ולפנים כלפנים, מהאגף ולחוץ כלחוץ, חלונות שבחומות ירושלים ועובי ראש החומה כלפנים.

דין האגף לענין תפלה - לרב יהודה אמר רב כפי ששינונו לענין קדשים, ורק העומד מן האגף ולפנים מצטרף לעשרה. ולרבי יהושע בן לוי אפילו מחיצה של ברזל אינה מפסקת בין ישראל לאביהם שבשמים (לתוד"ה היינו לענין לענות ביחיד דברים שבקדושה).

אגף עצמו - של ירושלים כלחוץ, שלא נתקדשו עובי שערי ירושלים מפני שהמצורעים מגינים תחתיהם מפני החמה ומפני הגשמים. של העזרה כלפנים, חוץ משער ניקנור, שמצורע עומד שם ומכניס שם בהונותיו, שביאת מקצת לא שמייה ביאה, או שמייה ביאה אלא גזירת הכתוב במצורע שיכניס בהונותיו.

דף פ"ו . יום ב' פרשת תרומה - ג' אדר תשפ"א

דף פ"ו עמוד א'

גגות ועליות ירושלים לא נתקדשו, ואין אוכלים שם קרבן פסח ושאר קדשים קלים.

אסור לעקור מקומו בשעת אכילת קרבן פסח למקום אחר (וראה בסמוך פלוגת ר"י ור"ש), ואחר האכילה מותר, וכן נהגו לעלות לגגות לאמירת הלל, והיה דומה כאילו הגגות מתבקעות לקול ההמון של אמירת הלל.

עליות שעל גבי ההיכל נתקדשו, כיון שנבנו על פי ה'. ועליה שעל קודש הקדשים חמורה מקודש הקדשים, שבקודש הקדשים נכנס הכהן הגדול פעם אחת בשנה ביום הכיפורים, ובעלייתה נכנסים לידע מה היא צריכה - רק פעם אחת בשמיטה. וי"א פעמיים

בשמיטה, וי"א פעם אחת ביוכל.

גגות ההיכל והעזרה נתקדשו רק לענין הנחת כלי קודש הצריכים לבנין (ולא לכלי המזבח), ואין אוכלים שם קדשי קדשים, ואין שוחטים שם קדשים קלים.

מחילות שתחת קרקע ההיכל: הפתוחות להר הבית - חול (שמחילות לא נתקדשו), וגגותיהם קודש באופן ששוות לקרקע ההיכל. הפתוחות לעזרה - קודש אף שבנויות בחול, אבל גגותיהם חול.

שתי קני מדת אמה היו מונחות בשושן הבירה (הבנוי מעל שער המזרחי של עזרה), אחת למדידת כסף וזהב - שהייתה מידתה חצי אצבע יותר משה טפחים, ואחת למדידת אבנים - שהייתה מידתה אצבע יותר משה טפחים, שהיו האומנים נוטלים לפי אמה של משה שהיא ששה טפחים, ומחזירים לפי מידות אלו, ומוסיפים משלהם כדי שלא יהנו מן ההקדש ויבואו לידי מעילה.

החלונות ועובי החומה: הגבוהות מהקרקע - דינם כדין גגות ועליות שלא נתקדשו. השוות לקרקע - דינם כדין הקרקע. ובחומה משכחת לה בחומה הקטנה שהיתה בעזרה לפני מן החומה הגדולה.

דף פ"ו ע"ב

משנה . על הבתים אשר יאכלו אותו בהם - 'יאכלו' משמע שנים, 'אותו' משמע קרבן אחד - לרבי יהודה, פסח אחד נאכל בשני בתים (חבורות), ואין אדם אחד אוכל בשני בתים, שנאמר 'בבית אחד יאכל', וסובר 'יש אם למסורת' ודורשים הפסוק כמו שכתוב (בחולם), שמשמע שהאדם האוכלו יאכלנו בבית אחד. לרבי שמעון, אדם אחד אוכלו בשני בתים, אך אין הפסח מתחלק לשתי חבורות, שסובר 'יש אם למקרא' ודורשים הפסוק 'יאכל' כפי שנקרא (בצירי), שמשמע שהפסח יהא נאכל בבית אחד, ובהכרח הפסוק 'על הבתים אשר יאכלו' היינו שהאדם יכול לאוכלו בשני בתים.

שתי חבורות שהיו אוכלים בבית אחד, לרבי יהודה - אלו הופכין את פניהם לצד אחד ואלו לצד השני, וכן הכלה שהיא בושא לאכול לעיני האנשים הופכת פניה, אף שזה כשתי חבורות - שסובר רבי יהודה שהפסח נאכל בשתי חבורות.

שמש המוזג לשתי חבורות, והתחיל לאכול עם חבורה אחת, כשעומד למוזג לחבורה השניה - לפי רבי יהודה קופץ את פיו ומחזיר פניו לצד חבורתו, שלא יחשדוהו שאוכל עם החבורה האחרת.

מחיצה שנפרסה בין אנשי חבורה אחת - לפי רב כהנא נעשו כשתי חבורות, ולכן לרבי יהודה הסובר שפסח נאכל בשתי חבורות מותרים לאכול, אבל לרבי שמעון הסובר שאין נאכל בשתי חבורות, אסורים לאכול.

שתי חבורות שנסתלקה המחיצה מביניהם - לרבי יהודה אין אוכלים, כיון שרואים אויר חדש נעשה כמקום חדש, והרי סובר שאסור לאכול בשתי מקומות, ולרבי שמעון מותרים לאכול. ולרב אשי עשיית מחיצה ספק אם גורמת שיהיו כשתי חבורות, וכן סילוקה הוא ספק אם גורמת שיהיו כאוכלים בשתי מקומות.

רב הונא בן רב נתן הזדמן לביתו של רב נחמן בר יצחק

א . רב נחמן שאלו מה שמו, וענה לו 'רב הונא', משום שמקטנותו קראו לו כן ובשם זה היה ידוע.

ב . רב נחמן ביקשו לישב על מיטה שיושבים עליה חשובים, וישב, אף שמנהג הקטנים לישב על הספסל, משום שכל מה שאומר לך הבעל הבית עשה.

ג . רב נחמן נתן לו כוס לשתות וקיבלו מיד, ולא המתין עד שיפציר בו, משום שמסרבים לקטן ולא לגדול.

ד . רב הונא שתה הכוס בפעמיים, משום שהשותה בבת אחת הרי זה גרגרן, שתיים הרי זה דרך ארץ, בשלושה מגסי הרוח.

ה . רב הונא לא הפך פניו לצד אחר בשעת השתיה, שדייק מהמשנה שרק הכלה הופכת פניה.

רבי ישמעאל ברבי יוסי שתה הכוס בפעם אחת - כיון שהיה הכוס קטן, והיה יין מתוק, וכריסו רחבה.

אין השמש צריך לטרוח לבני החבורה רק אם נכנסו לכל הפחות שלשה יחד, ואם לא נכנסו שלושה מהן אין השמש משמש פחות משלשה, אבל יוצאים אחד אחד אם לא גמרו יחד, והשמש משמש

האחרון יחידי - א. אם נכנס עם הראשונים, ב. כשהודיעו לשמש לפני כן שדרכם לצאת אחד אחד, ג. כשאין האחרון מאריך יותר משעה שאחרים מאריכים (וגם לא מיהרו להסב מוקדם מכולם), ד. לרבינא - צריך האחרון להוסיף שכר לשמש. ואין הלכה כרבינא.

דף פ"ז. יום ג' פרשת תרומה - ד' אדר תשפ"א

דף פ"ז - עמוד א'

פרק האשה

משנה . האשה ששחטו עליה בעלה ואביה בשאר רגלים (לאחר רגל ראשון): אם אינה רדופה תמיד לבית אביה - תאכל משל בעלה, שמסתמא דעתה להימנות על שלו. אם היא רדופה - ספק, ולכך שואלים אותה קודם שחיטה (ולמ"ד יש ברירה אפשר לברר גם בשעת אכילה) על איזה רוצה להימנות.

הלכה רגל ראשון לבית אביה: אם אינה רדופה לילך תמיד לבית אביה - ספק, ולכך שואלים אותה קודם שחיטה (ולמ"ד יש ברירה אפשר לברר גם בשעת אכילה) על איזה רוצה להימנות. אם היא רדופה - תאכל משל אביה, שמסתמא דעתה להימנות על שלו.

יתום שיש לו שני אפוטרופסין ומינהו שניהם על פסחם - יאכל מאיזה שרוצה.

עבד כנעני של שני שותפים - אפילו מינהו אחד מהם על פסחו לא יאכל בלא רשותו של השני, ותקנתו - ששני אדוניו יתרצו שימנה על פסחו של האחד.

חצי עבד וחצי חורין - לא יאכל משל רבו, שמסתמא לא היה דעת רבו למנותו על חלק חירותו.

'אז הייתי בעיניו כמוצאת שלום' **תקראי אישי ולא תקראי לי עוד בעלי** - לעתיד לבא יהיו בני ישראל כנשואים למקום בחביבות גמורה ושלומה, וככלה שנמצאת שלימה בבית חמיה, ורדופה לילך להגיד שבחה בבית אביה איך שהיא מקובלת בבית חמיה.

'אחות לנו קטנה ושדים אין לה' - זו עילם, שזכתה שיהיה בה דניאל שלמד בעצמו, אך לא לימד לאחרים.

'אני חומה ושדי כמגדלות' - לרב יוחנן: חומה זו תורה, ושדי אלו ת"ח המניקים לאחרים ומגינים על הדור כחומה. לרבא: חומה זו כנסת ישראל, ושדי אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות.

'אשר בנינו כנטיעים מגודלים בנעזריהם' - אלו בחורי ישראל שלא טעמו טעם חטא, **'בנותינו כזויות'** - אלו בתולות ישראל שאוגדות פתחיהן לבעליהן, **'מחוטבות תבנית היכל'** - אלו ואלו מעלה עליהם הכתוב כאילו נבנה היכל בימיהם.

ארבעה נביאים נתנבאו בפרק אחד - הושע ישעיה עמוס מיכה, וגדול שבכולן הושע.

דף פ"ז - עמוד ב'

קשר כנסת ישראל עם הקב"ה - שאפילו בשעה שחוטאים הם כאשר ובנים שאי אפשר לשלחם, שבני אברהם יצחק ויעקב הם, ועל כן הקפיד הקב"ה על הושע כשאמר 'העבירים באומה אחרת', ולא אמר 'בניך הם וכו' גלגל רחמיק עליהן, ועל ידו נגזרו ג' גזירות על ישראל, עד שביקש רחמים על ישראל וביטל הגזירות והתחיל לברכם.

ישראל הם אחד מארבעה קנינים שקנה הקב"ה בעולמו (תורה, ישראל, שמים וארץ, בית המקדש), שחשובים בעיניו לקרותם 'קנין', כאדם שטורח לקנות דבר החביב לו.

אוי לה לרבנות שמקברת את בעליה, שע"י שמתנשאים ברבנות הם מתים, שארבעה נביאים (הושע, ישעיה, עמוס, מיכה) האריכו ימיהם יותר מארבעה מלכים שבימיהם (עזריהו, יותם, אחז, יחזקיהו).

ירבעם בין יואש מלך ישראל זכה להמנות עם מלכי יהודה, מפני שלא קיבל לשון הרע על עמוס.

'אל תלשן עבד אל אדוניו פן יקללך ואשמת', כמו שמצינו בהושע שנתפס על שהלשין את ישראל אע"פ שחטאו.

אפילו בשעת כעסו של הקב"ה זוכר את הרחמים.

טעם עונש הגלות בין הגויים (שבעבור חטאם יכול להענישם בעונש אחר. מהרש"א) - לרבי אלעזר, כדי שיתוספו עליהם גרים. לרבי אושעיא, צדקה עשה הקב"ה בישראל שפזרם לבין האומות שכך אינם

יכולים לכלותם יחד.

טעם הגלות לבבל - לרבי חייא, שיודע הקב"ה שאינם יכולים לקבל גזירות אכזריות של אדום. לרבי אלעזר, מפני שעמוקה כשאוכל והבטיחם 'מיד שאול אפדם'. לרבי חנינא, מפני שקרוב לשונם ללשון תורה, וכך לא תשתכח תורה. לרבי יוחנן, ששיגרום לבית אמם (אור כשדים). לעולא, כדי שיאכלו תמרים (שהם מצויים שם בזול) ויעסקו בתורה, ולכן תמה בתחילה שאף שהתמרים מצויים בזול אינם עוסקים בתורה, ולבסוף כשאכלם וציערוהו תמה איך יכולים בני בבל לעסוק בתורה כראוי אף שאוכלים תמרים.

שלושה חזרו למטעתן - ישראל (לבבל), כסף מצרים (בימי רחבעם עלה שישק מלך מצרים ונטל האוצרות מבני ישראל), כתב הלוחות (כששבר משה הלוחות לאחר חטא העגל האותיות פרחו השמימה).

דף פ"ח. יום ד' פרשת תרומה - ה' אדר תשפ"א

דף פ"ח - עמוד א'

בית א-להי יעקב - כן יהיה נקרא בית המקדש באחרית הימים. לא כאברהם שקראו הר, ולא כיצחק שקראו שדה, אלא כיעקב שקראו בית - מקום מיושב.

גדול יום קיבוץ גלויות כיום שנבראו בו שמים וארץ.

'שה לבית' מלמד שבעל הבית ממנה את בני ביתו על הפסח בלא דעתם, ואין מועיל למחות, אך דווקא בנו ובתו הקטנים שמוטל עליו לחנכם, וכן עבדו ושפחתו הכנענים שסמוכים עליו, אבל בנו ובתו הגדולים, ועבדו ושפחתו (אף קטנה) העברים, ואשתו - סתמא יוצאים משלו, אבל יכולים למחות, וכל ששחטו לעצמם אין לך מחאה גדולה מזו.

עבד של שני שותפים - אם שני הבעלים מקפידים ואין רוצים ליהנות זה מזה, והמנו אותו על פסחיהם - לא יאכל משל שניהם, ואם אינם מקפידים - רצה מזה אוכל רצה מזה אוכל.

חצי עבד וחצי בן חורין - לתנא של המשנה לא יאכל משל רבו, אלא משל עצמו, והיינו כדברי משנה אחרונה שכופין את רבו לשחררו, כדי שיוכל לקיים 'לשבת יצרה', וכיון שבידינו לכופו לשחררו הרי הוא כבן חורין. אבל למשנה ראשונה שעובד רבו יום אחד ואת עצמו יום אחד - אינו אוכל משל שניהם, שאין חלק העבדות נמשך אחר דעת העבד.

דף פ"ח - עמוד ב'

משנה . האומר לעבדו צא ושחוט עלי את הפסח, שחט גדי - יאכל, אף על פי שרבו רגיל לשחוט טלה לקרבן פסח, וכן אם שחט טלה - יאכל, אף על פי שרבו רגיל לשחוט גדי, כיון שלא אמר לו מה לשחוט - סמך עליו.

אין נמנים על שני פסחים כאחד לאכול מאיזה שירצה בשעת אכילה, ואם נמנה לא יאכל משניהם, שאין ברירה.

אמר לעבדו צא ושחוט עלי את הפסח ושחט גדי וטלה איזה שירצה רבו, לא יאכל רבו משניהם, שאין ברירה כיון שבעל הבית מקפיד לאכול אחד מהן. אבל מלך ומלכה, יאכלו את הראשון, שתלויים בדעת עבדיהם ואין מקפידים מה לאכול, וניחא להו בשניהם ואין בזה משום ברירה, והשני ישרף שכבר יצאו בראשון.

עבד ששכח מה אמר לו רבו אם גדי אם טלה, ילך לרועה הרגיל רבו אצלו, ויתן לו אחד עבור רבו ואחד עבור העבד על מנת שאין לרבו רשות בו, וישחוט שניהם, ויתנה אם רבו אמר לשחוט גדי הגדי שלו והטלה שלי, ואם אמר טלה הטלה שלו והגדי שלי.

עבד ששחט גדי וטלה לקרבן פסח אחד לו ואחד לרבו ושכח רבו איזה אמר לו לשחוט בשבילו, אם שכח אחר זריקה יצאו שניהם ידי חובתם, ושני הפסחים יצאו לבית השריפה, שאין הפסח נאכל אלא למנויו ואין ידוע איזה של הרב ואיזה של התלמיד. שכח לפני זריקה - ללישנא קמא דאביי שניהם חייבין בפסח שני, שלא הוי זריקה לשם אכילה, ללישנא בתרא יצא ידי חובתו, דקמי שמיא גליא איזה של הרב ואיזה של העבד ואין פסול בגוף הקרבן.

חמשה שנתערבו עורות פסחיהם אחר זריקה ונמצאה יבלת באחד מהם - כל הפסחים יצאו לבית השריפה, ופטורים מלעשות פסח שני, כיון שארבעה מהם יצאו חובתם, ואי אפשר להביא פסח שני מספק דהוי חולין בעזרה. נתערבו לפני זריקה - חייבים לעשות פסח שני, שאין כאן זריקה לשם אכילה, כיון שמספק כל החמשה נשרפים.

דף פ"ט - עמוד א'

חמשה שנתערב פסחיהם ונמצא שאחד מהפסחים היה בעל-מזם, כולם פטורים מלעשות פסח שני (אם נתערב אחר זריקה כנ"ל), שאי אפשר לצאת מן הספק:

א. להביא כל אחד פסח מספק - אסור, משום שארבע מהם שהיה הקרבן פסח כשר מביאים חולין בעזרה.

ב. שיביאו כולם פסח אחד - אסור, כיון שארבע מהם שהיה קרבן פסח כשר אין מינויים חל, ונמצא שנאכל שלא למנויו.

ג. שיביא כל אחד פסח, ויתנה שאם שלו היה בעל-מזם יהא קרבן זה פסח, ואם שלו היה תם יהא קרבן זה שלמים - אסור, משום שבשלמים החזה ושוק ניתנים לכהן, ואם הוא פסח נמצא שמאכיל לכהן שלא נמנה עליו.

ד. שיביא כל אחד בתנאי הנ"ל, וימנה עמו כהן - אסור, שאם הכהן הביא פסחו, הרי אם הוא פסח נמצא שנאכל שלא למנויו, ואם ימנה כהן שלא הביא פסחו, אם הוא שלמים לא יצא הכהן חובת פסח.

ה. שיביא כל אחד בתנאי הנ"ל, וימנו כולם כהן אחד שלא הביא פסח ראשון - אסור, משום שממעט באכילת שלמים, שהפסח נאכל רק לילה הראשון, ושלמים נאכלים גם למחרת.

ו. שיביאו באופן הנ"ל (אות ה'), אלא שלא יתנה כל אחד שאם פסחו תם יהא לשלמים, אלא יתנה שיהא ל'מותר פסח', שגם הוא נאכל רק ליום ולילה - אסור, שאין מפרישים לכתחילה למותר פסח, ואינו חל אלא כשהופרש לשם פסח ונותר.

ז. לטרוח אחר פסח שנותר ולהביא בדרך הנ"ל (אות ו') - אסור, שיש חילוקים בין פסח למותר הפסח, שמותר הפסח צריך סמיכה (אמנם של נשים אינו צריך סמיכה), ודמו נזרק שני מתנות שהם ארבע, מה שאין כן פסח אין סומכים עליו, וניתן בשפיכה ולא בזריקה, ומתנתו - שפיכה אחת (ואף שבדיעבד כל הקרבנות כשרים במתנה אחת ובשפיכה, אין מביאים לכתחילה באופן שיצטרכו ליתן שלא כהלכתו).

משנה. האומר לבניו הריני שוחט את הפסח על מי שיעלה מכם ראשון לירושלים - כיון שהכניס הראשון ראשו ורובו זכה בחלקו וגם אחיו זכו עמו, שנתכוין למנות את כולם בשעת שחיטה אלא לזרזן במצות אמר כן.

משנה. לעולם נמנין על הפסח, כל זמן שיש בו כזית לכל אחד ואחד.

נמנין על הפסח עד שישחט, שכתוב 'במכסת נפשות' ואחר כך כתוב 'תכוסו' (לשון שחיטה).

עד מתי מושכים ידיהם מן הפסח: לתנא קמא - עד שנשחט, שכתוב 'ואם ימעט הבית מהיות משה', ודרש 'להיות' - מחיותיה דשה דהיינו בעודו בחיים. לרבי שמעון - כל זמן שלא נזרק הדם, שדורש 'להיות' - 'מהיותיה דשה' דהיינו קודם גמר עבודותיו.

נמנו עליו חבורה אחת, לתנא של משנתנו יכולים כל החבורה למשוך ידיהם ממנו, ונמנים עליו חבורה אחרת, ושלא כרבי יהודה הסובר שצריך שיהא לכל הפחות אחד מבני החבורה ראשונה קיים עליו.

דף פ"ט - עמוד ב'

משנה. הממנה עמו אחר בחלקו בלא דעת החבורה - רשאים בני החבורה לומר לו טול חלקך וצא מן החבורה, ואכול חלקך עם חבריך, והיינו לסובר שהפסח נאכל בשתי חבורות. שאפילו אם יאכל האחר רק מחלקו של זה שהמנה אותו - יכולים בני החבורה לומר שאינם רוצים שיהא איש זר בחבורתם.

בני חבורה שלא בדקו אחר אחד מהם ונמצא אחר כך שהוא אוכל הרבה - רשאים בני החבורה לומר לו טול חלקך כשאר בני אדם וצא, ואינו יכול לומר קבלוני עליכם שאוכל כדרכי. וכן הדין בכל השתתפות בסעודה.

השמש שהיה צולה הפסח ושכח והכניס כזית לתוך פיו, למ"ד שאין הפסח נאכל בשתי מקומות, אינו יכול לאכול עם חבורתו במקומם, ולכן ימלא כרסו במקום שהוא עומד. ואם רצו בני החבורה לעשות עמו טובה באים ויושבים בצדו. אך אם אינם רוצים - אין השמש יכול לומר על דעת כן קבלתם אותי בתוך חבורתכם,

שאומרים לו קבלנו אותך שתטרף לפנינו ולא שאנו נטרף לפניך. בני חבורה אינם רשאים לחלק לכל אחד חלקו המגיעו, אלא אוכלים ביחד כבשאר סעודות.

הממנה אחרים על פסחו ועל חגיגתו, מעות שקיבל מן הנמנים - חולין, אף שכבר הקדיש קרבנו קודם לכן, וגם הנמנים כבר הקדישו מעותיהם, אף על פי כן מתחללת קדושת המעות על הקרבן, כפי שיתבאר הטעם להלן (דף ז').

המוכר עולתו ושלמיו שיתכפר בהם הקונה - לא עשה ולא כלום, ונקרב לשם הראשון, וקנסו חכמים את הקונה שכל המעות יפלו לנדבה לקיץ המזבח, אף מה שנתן יותר משווי הקרבן.

דף צ'. יום ו' פרשת תרומה - ז' אדר תשפ"א

יום זה הוקדש על ידי אחינו ר' ישראל רוזנבוים שליט"א לרגל שמחת החלאקה לבנו היניק וחכים אלטער פינחס הי"ו זכות זיכוי הרבים בהפצת התורה יעמוד לו תמיד לגדלו לתורה ולחופה ולמעשים טובים.

דף צ' - עמוד א'

המפריש מעות לפסחו - אף על פי כן יכול מי שכבר הקדיש פסחו למנותו עליו תמורת המעות ונתחללו על הקרבן, לרבי אושעיא היינו לשיטת רבי הסובר שמשירי אדם בפסח, ואף בגוף הפסח משירי. ולאביי (לולי דברי רבי אושעיא) גם לרבי אין בעל הקרבן משירי בקדושת גוף הפסח, אלא בעל הדמים משירי בקדושת דמיו שאם ימצא מי שכבר הקדיש קרבנו יהא יכול להתמנות עליו, ובעל הקרבן ממנה אותו על קרבנו בחינם, והדמים חולין מעיקרא ונותנן במתנה לבעל הקרבן.

נתן מוקדשים באתנן - אין חל עליהם איסור אתנן, שנתמעטו מ'לכל נדר' - פרט לנדור. אך על עופות חולין חל אתנן שהתרבו מ'לכל נדר'.

להטיל איסור על מוקדשים הוא בכלל 'אין אדם אוסר דבר שאינו שלו', ורק בקדשים קלים לרבי יוסי הגלילי שממון בעלים הוא, יכול לאסור, ולכך צריך מיעוט שאין אתנן חל על מוקדשים. ולרבי אושעיא גם לרבי יכול לאסור קרבן פסח משום ששירי בקדושתו, וצריך מיעוט שאין אתנן חל עליו.

אם לא היו מעות לבעל הקרבן לעשות חג הפסח, יקח מעות שהפריש שכינו לשם קרבן פסח וימננו על פסחו. לת"ק - רק לצרכי השה כגון עצים לצלייתו, ונחלקו רבה ורבי זירא אם גם למצה ומרור שמכשירי פסח הם. ולרבי - אף לחלוק וטלית, לרבי אושעיא, שעל מנת כן הקדישו ישראל פסחיהם, לאביי (לולי דברי רבי אושעיא), שעל מנת כן הקדישו ישראל מעות פסחיהן.

משנה. זב שראה שתי ראיות וחל שביעי שלו בערב פסח - שוחטים עליו את הפסח, שראוי בערב לאוכלו. ראה שלש שחייב להביא קרבן ביום השמיני, וכן זבה - שוחטים עליהם אם שמיני חל בערב פסח, אף על פי שלא הביאו כפרתם, ויביאוה אחר הקרבת הפסח (שדוחה איסור הקרבה אחר תמיד של בין הערביים). שומרת יום כנגד יום - שוחטים עליה ביום המחרת אפילו ספרה רק מקצת היום. ראתה שני ימים - שוחטים עליה בשלישי.

דף צ' - עמוד ב'

שוחטים קרבן פסח על טבול יום, כיון שראוי לאוכלו בלילה. שחיטה וזריקה על טמא שרץ, שבידו לטבול וראוי בערב לאכילה, וכן טמא מת ביום השביעי שלו שבידו לקבל הזאה: לרב - לא חזי מדאורייתא, שכתוב 'ולא יכול לעשות הפסח ביום ההוא', ומשמע שאף שבערב יהיה טהור אף על פי כן אינו עושה פסחו בפסח ראשון. לעולא - שוחטים וזורקים עליו כיון שבידו לטבול ולקבל הזאה ולאכול בלילה.

מחוסר כיפורים שנתן מעות קרבנותיו לתוך השופר שהיה במקדש - מותר לאכול קדשים בלילה, שחזקה שאין בית דין של כהנים עומדים מן העזרה עד שיכלו כל המעות שבשופרות, כדי שיאכלו מחוסרי כפורים בקדשים.

נדה ויולדת שוחטים וזורקים עליהם ביום השמיני שלהן ולא ביום השביעי, שאין בידם לטבול אלא בלילה, שכל חייבי טבילות טבילתם ביום, חוץ מנדה ויולדת שטבילתן בלילה, ואין הערב שמש שלה אלא ביום השמיני.